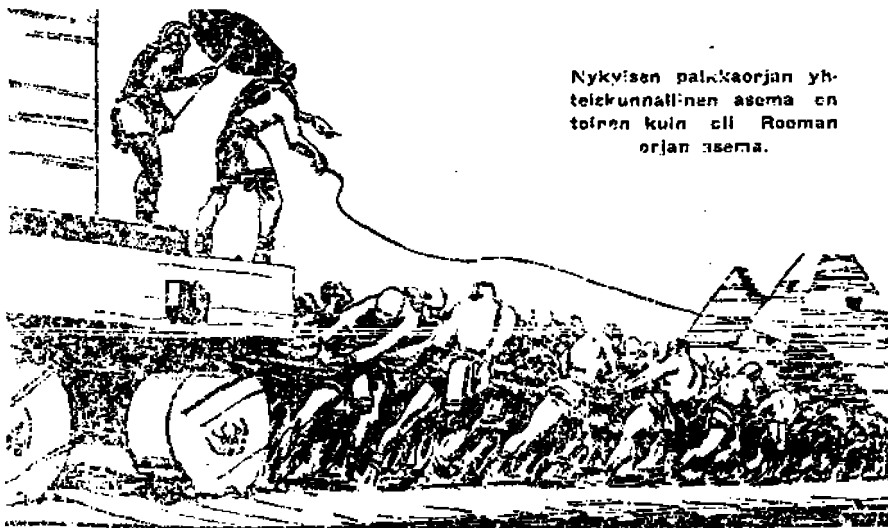

Työväenliikkeen ja Sen Johtajien Synnystä

(Kirjallisuus)

ASIOTA pintapuolisesti katselevat ihmiset harvoin jaksavat syventyä työväenliikkeen syntymisen syihin perusteellisesti, vaikka harrastavatkin työväen asiaa. Jos vaikkapa he kuin sivumennen mainiten myöntävät, että kapitalistinen riisto pakottaa työläiset tulemaan kapinalliseksi, niin aiharvoin selitetään sitä, miten tämä riisto käytännössä sellaiseen työläisiä johtaa.

Sosialistisessa kirjallisuudessa enempiä kuin puhutussa sanassakaan on harvoin, jos ollenkaan selitetty, että työväenliike pohjaltansa on kapitalistisen tuotantotavan synnyttämä. Päinvastoin melkein yleinen on ollut sellainen kä-

Nykyisen pakkaorjan yhteiskunnallinen asema on toinen kuin oli Rooman orjan asema.

sitte poliittisen työväenjohtajien piirissä, että sen ovat luoneet sellaiset suuret ajattelijat, jotka ovat Marx tai joku Lassalle, tai nämä monet viisaat yhdessä ja siten siitä on tullut se työväestön autuaaksi tekevä oppi. Ja että tämä usko olisi ollut mahdollinen syöpymään työläisten luihin ja ytimiin, niin siksi järjestettiin ennen sosialidemokraattisen liikkeen tahtoa laitehtavaksi Marxin kuva jokaisen sosialistisesti ajattelevan työläisen mökin seinälle ja siihen lisäksi vielä kymmenen pienempää apostolia, kuten presidentin ehdokkaita ja kongressimiehiä.

Tällä agitatsioonilla kasvatettiin työläiset uskomaan aivan täydellisesti, että työväenliike on kokonaan näiden viisaiden miesten luoma,

joiden jälkeläisiksi käsitetään suomalaisen työväenliikkeen toimitsijatkin. Ja seurans siitä oli, että milloin ikinä alkoi keskustelu jostakin periaatekysymyksestä, niin ei siitä voitu pitkälle keskustella kun se muuttui persoonaridaksi, kuka on viisaampi näistä väittelijöistä ja voittaneeksi julistettiin se, joka osasi parhaiten edustaa itseänsä ja ladella näitä viisaiden lausuntoita toinen toisensa perään. Aina näissä keskusteluissa sai väistyä sellainen asia kuin työväenliikkeen todellinen laatu ja sen synnyttäjät ja luojat sekä se, että tämä koko työväenliike olisi selitetty, kuten olisi pitänyt, kapitalistisen tuotantotavan synnyttämäksi ja että se sitä edelleen pakottaa edistymäänkin.

”K o m m u n i s t i t ” — jotka ovat myöhempiä asia lidemokratiaa, selittävät Leninin kommunistisen liikkeen luojaksi ja juhliivat hänen muistolleen. He ovat tässä asiassa menneleet aivan samoin kuin aikaisempikin sosialidemokratiaa menetteli, ainakin mikäli on kysymys Amerikan ”kommunistisesta” liikkeestä.

Se on jo riidellyt kymmenen vuotta aivan jatkuvasti siitä, kuka sen toimitsijoista on ollut parempi ja viisaampi. Tässä se on paloittunut ja hajonnut niin moneen osaan, että siitä nyt ei ole oikeastaan mitään jäljellä, ja se mitä on, sen keskuudessa aina vain jatkun riitaa siitä, kuka heistä on parempi ja kävelee sitä oikeampaa linjaa. Jokainen näistä riitelevistä toimitsijoista on selittänyt olevansa leniniläinen ja toinen taas on väittänyt olevansa vieläkin parempi leniniläinen. Leninin juhlia on järjestetty kerran vuodessa, joissa on vaanottu oltavan varmasti leniniläisiä koko joukolla.

Mutta annappa olla, että olisi pitänyt koko joukolla tehdä selväksi itselleen ja toinen toiselleen miten työväenliike on syntynyt ja mitä

osaa siinä ovat näytelleet nämä leninit ja marxit, niin siitä ei olekaan tullut mitään ja juhlat ovat kerta toisensa perään muodostuneet samanlaisiksi hartaushetkiksi mihin oli jo totuttu. Näitä Leninin juhlia pitäessä on näistä maanalle menneistä työväenliikkeen teoreettiseen selitykseen pätevillä tavalla osaa ottaneista toimitsijoista tehty ivan esineitä siten, että sosialidemokraattien tupa-agitaattori on uskovaisten tavalla rukoillut heidän kuvapatsaittensa juurella.

Miten kapitalistinen tuotanto luo työväenliikkeen

Mitellä kapitalistinen tuotanto sitten luo työväenliikettä, jonka liikkeen käskyläisinä työväen toimitsijaksiin myöhemmin ilmenevät? Otamme tässä aluksi pienen kuvauksen menneisyydestä, jonka olemme jokaisen jo näkemässä, niin sen valossa on helpompi nähdä, miten se sitä luo jokainen päivä zytkin ja tulevaisuudessa edelleen jatkuvasti. Paljamma ajassa taaksepäin kolmekymmentä vuotta, jonka ajan monet meistä jo hyvin ovat ennättäneet elää ja nähdä mitä on sen ajan varrella tapahtunut.

Kolmekymmentä vuotta sitten, ei Suomessa, josta me olemme kotoisin, ollut olemassa juuri sanottavasti työväenliikettä. Miksi sitä ei siellä ollut, oletatko tulleet ajatelleeksi sitä asiaa? Ehkä ajat, että ei ollut silloin vielä johtajia? Ei tämä ole se todellinen syy. Mutta syy on siinä, että ei ollut niin runsaasti siihen asti kapitalistista tavara tuotantoa, että se olisi pystynyt synnyttämään työväenliikettä sen vertaa, että olisi sitä kukaan voinut johtaa. Siinä oli se syy.

Suomen työtärkevä luokka ei ollut kapitalistisen tuotannon kehittämää luodakseen mitään työväenliikettä, vaikka olisi itse Kristus noussut sitä johtamaan. Vasta sitten kun pääomat ulkomailta ja kotimaasta tunkeutuivat Suomen salolle ottamaan tukkeja ja rakentamaan sahamyllyjä sekä paperitehtaita ja kaikenlaisia tuotantolaitoksia, vasta sen jälkeen alkoi Suomen työväenliike syntyä ja nousta voimakkaammiksi. Tämä kapitalistien sisäisiin kuljetettava riisto toi myöskin työväenliikkeessä tarvittavan sivistyksen ja yhteistyönkryksen niin paljon, että voi olla yhteistointakia jo mahdollista. Siihen asti ei se voinut tulla kysymykseenkään. Mutta se toi senkin tärkeän asian, nimittäin riiston, joka pakotti puolustukseen joukolla sitä vastaan, koska joukolla oli sen alustakin. Eikö tätä ennen riistetty Suomen työläisiä? Kyllä, mutta ei sillä tavalla kuin nyt riistetään. Ennen riistettiin paria piikaa ja

renkiä talossa ja puoltakymmentä torpparia. Ja kun halla vei viljan, niin se vei sen yhtähyvin isännältä kuin rengiltäkin. Työn tuottavuus oli pieni siinä tuotannossa ja sen mukaista oli muukin elämä. Henkinen taso oli kapea ja suppea.

Kun kapitalistiset pääomat tunkeutuivat Suomen salolle riistämään työläisistä uutta arvoa, niin se kokosi suuret työläislaumat yksiiu laitoksiin työskentelemään, joka on välttämätöntä suuren työväenjoukon muodostumiselle ja siten mahdollinen runko työväen järjestölle. Tällaisen koostamisen kautta se hankasi niihin yhtäläisyyden tunnetta, jota ei niissä ennen ollut. Se sivistä tämän yhdyselämän kautta joukkoja keivolliseksi työväen ihanteiden hyväksyjiksi. Ennen tämän kehitysprosessin läpikulkua Suomen työväenluokka ei olisi ollut keivollista mihinkään työväen liikkeeseen vaikka sillä olisi ollut mlkäläiset johtajat. Siihen asti oli sen pääasiallinen ihanne pistellä puukolla toisiansa kun joskus rihihitanssissa joutui toista lähelle.

Mutta rinnan tämän ilmiön kanssa, jolloin kapitalistinen suurtuotanto ilmeni Suomessa, ilmestyi näyttämölle toinen ilmiö. Alettiin laittaa kouluja rahvaalle, jotka siihen asti olivat alvan tuntemattomia. Parissa vuodessa rakennettiin Savon sydämeenkäin kansakoulut melkein jokaiseen kolkkaan. Eikä niitä rakennettu siksi, että ne talonjussit ja torpparit olisivat niitä halunneet. Mitä ne niillä tekivät silloin sen paremmin kuin ennenkään. Mutta nämä työvoiman riistäjät niitä pakottivat rakentamaan. He huommasivat, että työvoima, jota he joutuvat ottamaan maaseudulta, on liian alhaisella tietosteella, joten sitä ei voi riistää niin hyvin kuin sellaista työvoimaa, joka on jo koulusivistyksen saanutta, edes alkeellisestikaan.

Suomen aineellinen ja henkinen elämä nousi tämän seikan vaikutuksesta alvan muutamassa vuodessa. Ja samat tekijät sitä ovat vieneet eteenpäin vieläkin, sikäli kun se on eteenpäin mennyt. Ja nämä tekijät ne ovat sielläkin työväenliikkeen perustana olleet ja johtajat vain näyteilleet osansa siinä kiertokulussa, toiset paremmin, toiset huonommin, mutta tekijät ovat aina pysyneet samana.

Vaikutus samaa kaikkialla

Jos nyt loisimme kuvauksen, miten nämä samat tekijät vaikuttavat, että syntyy työväenliikkeelle se välttämätön toimitsija- ja johtajajoukkokin. Kun oiosuhteet pakottavat näyttämölle jotain liikettä, kuten tässä tapauksessa työväenliikettä, niin

se samalla myöskin pakottaa syntymään sille liik-
keelle välttämättömät toimitsijatkin. Mutta vasta
kapitalistinen suurtuotanto oli se, joka pakotti
syntymään nykyaikaisen työväenliikkeen. Se teki
myöskin mahdolliseksi syntyä työväen omasta kes-
kuksesta tarvittavat toimitsijatkin, jotka ovat
kasvanut ja nousseet sen liikkeen mukana ja sen
kehittämistä.

Ottakaamme tässä esimerkiksi meidän Ameri-
kan suomalainen työväenliike ja sen nykyiset toi-
mitsijat. Ne ovat poikkeusta lukuunottamatta
nousseet pohjajoukosta. Ja minkälainen on heidän
menneisyytensä? Ne ovat poikkeuksetta maaseu-
dolta lähteneitä entisiä piikkoja tai renkejä, eli sit-
ten pienten talojen poikia ja torpparien poikia.
Mutta yleensä joukkoa, joiden koulu on rajoittu-
nut siihen, että ovat kansakoulun käyneet van-
hessa maassa, se on, ovat osanneet lukea ja kir-
joittaa, mutta eivät tähän maahan lähtessään
kukaanakaan ymmärtäneet, että miksi heidän täy-
try niitä määreitä osata. Ainoa mitä he tiesivät
tuhersansa tänne Atlantilta oli se, että he huoma-
sivat, että nyt on olosuhteet muuttuneet paljon.
Sillä joi jokaisen päähän yhtä ja toista, kun aina
vain oli nauttia. Mutta vanha opittu tapa silloin
työväen säilytettiin tarkasti, niin tarkasti, että se
hakeva ja määännyt juustokin piti nakata vasta
mullin pälistyvä menemään, joka evääksi oli kotoa
pantu ja sekin siksi, kun ei sitä enää voinut syö-
jä koska se oli matkalla pilaantunut. Katkera
lempu mopua vanhasta totutusta tavasta, panua
liikkeeseen jumalanviljaa. Mutta se täytyi tehdä.
Tämäkin verra tapahtui muutosta meissä tulles-
samme tähän maahan, mutta perillä me olemme
muuttuneet kulu kokonaan toiseksi ihmiseksi. Ja
rakas? Eikö, sitä täällä olevat työsuhteet siihen
voitiin pahottavat. Jouduimme töiden perässä ai-
na kulkemaan ja hakemaan niitä ja elämään sen
mukaan, miten ne missäkin määräsivät.

Tällainen elämä vaikutti nopeasti koko silloi-
sen väen siirtyneen joukon henkisen tason nous-
miseen ja sen mukana suomalaisen työväen liik-
keensä ilmenemiseen ja omintakeisen toimitsija-
tyypin kasvamiseen, joka meillä nyt on jo täydell-
isesti pohjajoukosta nousseena. Tosin eivät ne
kukaan ole jaksaneet oikein käsittää tätä johta-
jaksi nousuansa ja mikä heidät on siihen nost-
anut, mutta päijöitä on oikeinkin ymmärtäviä. Näin
sitten työväenliike kasvaessaan kasvattaa toimitsi-
jansaakin, sikäli kuin se ehti ja miten se oikein ta-
pahtuu, sillä vielä joku sana.

Täytyy olla olemassa jotain liikettä, ennen kuin
sitä voi kukaan johtaa, ainakin hahmopiirteis-
sään ilmetä sellaiselle välttämätöntä rekennusma-
teriaa. Sanokaamme että syntyy lakko jossakin.
Asian edistämisen vuoksi joku työläinen puhuu
sen puolesta, siksi että hän on sen verran kyke-
nevä käyttämään kieltänsä, että voi puhua suju-
vasti. Hänestä voi tulla sen lakon toimitsija ja
johtaja. Mutta hänkö nosti tämän liikkeen vai
liikekö nosti hänen? Liike oli jo käynnissä kun
hän sen toimitsijaksi antautui. Ja tekijät olivat
tuotannollisessa elämässä, jotka puskiivat liikettä
eteenpäin, liike vieden mukaanansa tätä toimitsi-
jaa ja antoi tilaisuuden hänelle oppia näitä eri-
koistietoja, joidenka oppimisen kautta hän tuli
huomatuksi ja kykenevämmäksi kuin toiset.

Molemmat nämä yllämainitut asiat on hyvä
muistaa, nimittäin, että työväenliike on kapita-
listisen tuotantotavan luoma ja johtajat sen työ-
väenliikkeen luomia. Sillä jos ei näin käsitetä
työväenliikkeen olemusta, niin pian voidaan jou-
tua siihen, että pidetään koko liikettä johtajien
luomana ja työväenliikkeen todellisen syntyminen
syyt ovat mielestä hävinneet. Ja jos vielä nämä
johtajat sattuvat häviämään, niin ei jää sitten jäl-
lelle mitään koko hommasesta. Amerikka Suoma-
lainen S. S. järjestö, paitsi sitä, että se on ollut
perusteltansa sosialidemokraattisella pohjalla ja
irraliansa tuotannolliselta alalta, on kulkenut
kohti perikatoansa myös tämän väärän periaat-
teellisen käsityksen vuoksi, josta tässä ylläolevas-
sa puhutaan.

Ymmärrettynä työväenliike kapitalistisen tuo-
tannon synnyttämänä, kuten se onkin, pysyy työ-
väenliike aina oikealla linjalla. Vaikka sen tuo tai
tämä toimitsija, kuten usein tapahtuu, eksyisiikin
linjalta pois, niin työväestö ei mene sen perässä.
Ja jos tällä pohjalla ollen joukolla mennään vää-
rään, kuten usein mennään muuttuneiden olosuh-
teiden tuntemattomuuden takia, niin joukolla pa-
lataan takaisin sille oikealle ladulle uudelleen ja
uudelleen. Mutta johtajain luomassa liikkeessä
joukko hajoo, eikä palaakaan kokonaisuena takai-
sin, sillä se ei ymmärrä väärään menon syytä
omaksi syyksensä, vaan johtajien syyksi ja niin
suuttuneena ottaa oman tiensä. Tämän vuoksi on
tärkeä selittää työväenliikkeen synty oikealla ta-
valla ja hyvät ja huonot toimitsijat sen liikkeen
hyväksi työskentelijöinä, ei luojina; eikä sen liik-
keen riippuvan näistä toimitsijoista, vaan todelli-
sista tekijöistä, jotka elävässä elämässä ilmenevät
jokainen päivä. — Paukku.